

**ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT
INTERNATIONAL) 1259/2015 ΑΠ (ΠΟΙΝ) (677789)**

(Α΄ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ)

Καταδίκη για βαριά σωματική βλάβη κατά πλειοψηφία. Στοιχεία αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης. Είδη αμέλειας. Πραγματικά περιστατικά. Τραυματικός ατελής ακρωτηριασμός της ονυχοφόρου φάλαγγος δύο δακτύλων του αριστερού χεριού του θύματος κατόπιν εγκλωβισμού των δακτύλων του σε θύρα εισόδου διώροφης οικοδομής την οποία έσπρωξε με δύναμη η κατηγορουμένη. Ποινική Δικονομία. Αναίρεση. Λόγοι. Ελλειψη αιτιολογίας. Εσφαλμένη ερμηνεία. Είδη αμέλειας (ενσυνείδητη, ασυνείδητη) και μη εξειδίκευση του είδους της αμέλειας. Αναίρει την υπ' αριθ. 6984/2014 απόφαση του Τριμ. Εφ. Αθηνών για τους ως άνω λόγους.

Αριθμός **1259/2015**

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΣΤ΄ ΠΟΙΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Γεώργιο Γεωργέλλη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Χρυσούλα Παρασκευά, Μαρία Χυτήρογλου, Αρτεμισία Παναγιώτου και Χρήστο Βруνιώτη - Εισηγητή, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 13 Οκτωβρίου 2015, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Νικόλαου Παντελή (γιατί κωλύεται η Εισαγγελέας) και του Γραμματέως Χαράλαμπου Αθανασίου, για να δικάσει την αίτηση της αναιρεσείουσας - κατηγορουμένης Ε. - Μ. Μ. του Τ., κατοίκου που εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Χαρίλαο Λαδή, για αναίρεση της υπ' αριθ. 6984/2014 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών.

Το Τριμελές Εφετείο Αθηνών με την ως άνω απόφασή του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτή, και η αναιρεσείουσα-κατηγορούμενη ζητεί την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στην υπ' αριθμ. πρωτ. /15-12-2014 αίτησή της αναίρεσεως, η οποία καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 87/2015.

Αφού άκουσε

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της αναιρεσείουσας, που ζήτησε όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και τον Αντεισαγγελέα, που πρότεινε να γίνει δεκτή η προκείμενη αίτηση αναίρεσης.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από τη διάταξη του άρθρου 308 παρ.1α ΠΚ, ορίζεται ότι "Όποιος με πρόθεση προξενεί σε άλλον σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών", σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 310 παρ. 1 ΠΚ "αν η πράξη του άρθρου 308 είχε επακόλουθο τη βαριά σωματική ή διανοητική πάθηση του παθόντος επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών, ενώ σύμφωνα με την παράγραφο 2 "βαριά σωματική ή διανοητική πάθηση υπάρχει ιδίως αν η πράξη προξένησε στον παθόντα κίνδυνο ζωής η βαριά και μακροχρόνια αρρώστια ή σοβαρό ακρωτηριασμό ή αν τον εμπόδισε σημαντικά και για πολύ χρόνο, να χρησιμοποιεί το σώμα ή τη διάνοιά του", τέλος δε, σύμφωνα με την παράγραφο 3 ότι : "αν ο υπαίτιος επεδίωκε το αποτέλεσμα που προξένησε τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών". Από τη διάταξη αυτή σε συνδυασμό με εκείνη του άρθρου 308 του ΠΚ προκύπτει ότι το έγκλημα της βαριάς σωματικής βλάβης, αποτελεί βαρύτερη περίπτωση της απλής σωματικής βλάβης (άρθρο 308 ΠΚ) αλλά και της επικίνδυνης (άρθρο 309 του ΠΚ) και το βαρύτερο αυτό αποτέλεσμα μπορεί να επέλθει είτε από αμέλεια (άρθρο 29 παρ. 1 ΠΚ) οπότε συντρέχει περίπτωση βαριάς μη σκοπούμενης σωματικής βλάβης της παραγράφου 1 του άρθρου 310 του ΠΚ, είτε με σκοπό επελεύσεως αυτού (άρθρο 310 παρ. 3 του ΠΚ), οπότε συντρέχει περίπτωση βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης όπου το επελθόν αποτέλεσμα οφείλεται σε άμεσο δόλο του δράστη. Ετσι, για τη στοιχειοθέτηση του, απαιτείται, εκτός από τη συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων της αξιόποινης πράξης της απλής σωματικής βλάβης (άρθρο 308 του ΠΚ), να επέλθει, κατά τον υπό τον ως άνω άρθρου 310 παρ. 2 καθοριζόμενο ενδεικτικό προσδιορισμό των όρων του, βαριά σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του παθόντος, η οποία όμως να δύναται να αποδοθεί σε αμέλεια του δράστη, κατά το άρθρο 29 του ΠΚ. Κατά το άρθρο αυτό: "στις περιπτώσεις όπου ο νόμος ορίζει ότι κάποια πράξη τιμωρείται με βαρύτερη

ποινή όταν έχει ορισμένο αποτέλεσμα, η ποινή αυτή επιβάλλεται μόνο αν το αποτέλεσμα αυτό μπορεί να αποδοθεί σε αμέλεια του δράστη". Κατά δε το άρθρο 28 του ίδιου Κώδικα: "από αμέλεια πράττει όποιος από έλλειψη της προσοχής την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλει, είτε δεν προέβλεψε το αξιόποιο αποτέλεσμα που προκάλεσε η πράξη του, είτε το προέβλεψε ως δυνατό, πίστεψε όμως ότι δεν θα επερχόταν". Η τελευταία αυτή διάταξη, όπως προκύπτει από τη διατύπωσή της θεωρείται, ως μορφή υπαιτιότητας, δύο είδη αμέλειας, την ασυνειδήτη, κατά την οποία ο δράστης δεν προβλέπει το εγκληματικό αποτέλεσμα, ενώ θα μπορούσε να το προβλέψει και να το αποφύγει, αν έδειχνε την οριζόμενη από το νόμο προσοχή και την ενσυνειδήτη, κατά την οποία ο δράστης προβλέπει ότι από τη συμπεριφορά του δύναται να προέλθει το εγκληματικό αποτέλεσμα αλλά το αποκρούει και ενεργεί όπως ενεργεί γιατί πιστεύει ότι δεν θα επέλθει. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι το έγκλημα της βαριάς σωματικής βλάβης εφόσον το επελθόν αποτέλεσμα δεν οφείλεται σε άμεσο δόλο του δράστη είναι έγκλημα ευθύνης εκ του αποτελέσματος, για τη στοιχειοθέτηση του οποίου απαιτείται εκτός από τη συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων της αξιόποινης πράξης της απλής σωματικής βλάβης (άρθρο 308 του ΠΚ) να επέλθει, κατά τον υπό του ως άνω άρθρου 310 παρ. 2 του ΠΚ καθοριζόμενο ενδεικτικό προσδιορισμό των όρων του βαριά σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του παθόντος, η οποία όμως να δύναται να αποδοθεί σε αμέλεια του δράστη, κατά το άρθρο 29 του ίδιου κώδικα.

Εξάλλου, η καταδικαστική απόφαση έχει την απαιτούμενη κατά τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του ίδιου Κώδικα λόγο αναιρέσεως, όταν αναφέρονται σε αυτή με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την ακροαματική διαδικασία, στα οποία στηρίχθηκε η κρίση του Δικαστηρίου για τη συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος, οι αποδείξεις (αποδεικτικά μέσα) που τα θεμελίωσαν και οι νομικές σκέψεις υπαγωγής των περιστατικών αυτών, στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε. Προκειμένου για το έγκλημα της βαριάς σωματικής βλάβης, πρέπει επί πλέον, για τη θεμελίωση της υποκειμενικής του υποστάσεως, να αιτιολογείται και ο δόλος του δράστη, ήτοι ο σκοπός αυτού που κατευθύνεται στην παραγωγή της σωματικής κακώσεως ή βλάβης της υγείας του άλλου, ο οποίος μπορεί να είναι και ενδεχόμενος, που όμως πρέπει να προσδιορίζεται σαφώς στην απόφαση, καθώς επίσης να αναφέρεται σε αυτή και ότι το βαρύτερο αποτέλεσμα που επήλθε, οφείλεται σε αμέλεια του κατηγορουμένου και να καθορίζεται ποιο είδος αμελείας (συνειδητής ή μη) συνέτρεξε (Α.Π 892/2012, Α.Π226/2010, Α.Π 1220/2011). Για την ύπαρξη τέτοιας αιτιολογίας είναι παραδεκτή η αλληλοσυμπλήρωση του αιτιολογικού με το διατακτικό που αποτελεί τον ενιαίο σύνολο. Τέλος λόγος αναιρέσεως κατά το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Ε του ΚΠΔ ιδρύεται και για εσφαλμένη εφαρμογή της ουσιαστικής ποινικής διατάξεως που εφαρμόστηκε, περίπτωση της οποίας είναι και η εκ πλαγίου παραβίαση αυτής που συντρέχει όταν στο πόρισμα της αποφάσεως που περιλαμβάνεται στο συνδυασμό του αιτιολογικού με το διατακτικό και ανάγεται στα στοιχεία και την ταυτότητα του εγκλήματος έχουν εμφιλοχωρήσει ασάφειες, αντιφάσεις ή λογικά κενά με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτος ο έλεγχος από τον Άρειο Πάγο της ορθής ή μη εφαρμογής του νόμου, οπότε η απόφαση στερείται νόμιμης βάσης.

Στην προκειμένη περίπτωση, το Τριμελές Εφετείο Αθηνών, όπως προκύπτει από το σκεπτικό της προσβαλλόμενης απόφασης, δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη περί τα πράγματα κρίση του, ότι αποδείχθηκαν τα εξής: "Η κατηγορούμενη τέλεσε την αποδιδόμενη κατά το κατηγορητήριο πράξη. Ειδικότερα στις 4.3.2010 και περί ώρα 9η βραδυνή στο ... Αττικής και επί της οδού ... με πρόθεση προξένησε στον εγκαλούντα Ι. Α. σωματική κάκωση, η οποία είχε ως επακόλουθο τη βαριά σωματική του βλάβη, ήτοι τον ατελή ακρωτηριασμό της ονυχοφόρου φάλαγγας του παραμέσου και του μικρού δαχτύλου της αριστερής ακρας χειρός του, αντιμετωπισθείσα κατά την ως άνω αναγνωσθείσα ιατρική βεβαίωση με συρραφή παραμέσου και οστεοσύνθεση, βλάβη από την οποία ο παθών παρεμποδίστηκε σημαντικά της χρήσης του σώματός του και δη για διάστημα τουλάχιστον 35 ημερών. Η ανωτέρω σωματική βλάβη του παθόντος προκλήθηκε από το γεγονός ότι η κατηγορούμενη, η οποία με την οικογένειά της διαμένει στην ίδια οικοδομή με την οικογένεια του εγκαλούντος (2ο και 1ο όροφο αντίστοιχα), διατηρούν δε αν και στενοί συγγενείς μεταξύ τους πολύ κακές σχέσης, διήλθε πρώτη τη βαρεία σιδερένια πόρτα της εισόδου της οικοδομής τους και στη συνέχεια ενώ πίσω της βρισκόταν ο εγκαλών και ετοιμαζόταν και αυτός να εισέλθει στην είσοδο τοποθέτησε δε το αριστερό του χέρι στο σημείο που κλείνει η πόρτα το δεξί του δε πάνω σ' αυτή (πόρτα), ώστε να αποφύγει το απότομο κλείσιμο αυτής στο πρόσωπό του από την πλευρά της κατηγορούμενης, λόγω ακριβώς και του βάρους της, εκείνη (κατ/νη) έσπρωξε με δύναμη την πόρτα και έτσι εγκλωβίστηκαν σ' αυτή ως ανωτέρω τα δάχτυλά του. Η κατ/νη αρνείται την πράξη της, ισχυριζόμενη τόσο στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, όσο και στο ακροατήριο του παρόντος δικαστηρίου ότι δεν γνωρίζει πως προκλήθηκε η ανωτέρω σωματική βλάβη, η οποία πιστοποιείται ιατρικά και άλλωστε δεν αμφισβητείται από την ίδια. Η άρνησή της όμως αυτή βρίσκεται σε πλήρη αντίφαση με τα ισχυριζόμενα μετά τρίμηνο περίπου από το χρόνο τέλεσης της πράξης της, ήτοι τα αναφερόμενα στην από 19.5.2010 μήνυση της ίδιας κατά του εγκαλούντος για προκληθείσες εις βάρος της στον ίδιο χρόνο εκεί αναφερόμενες σωματικές της κακώσεις στον ώμο, αυχένα και κεφαλή της, με την οποία μήνυση σαφώς επικαλείται ότι διαπίστωσε ότι ο εγκαλών υπέστη τη σωματική του βλάβη από το "μάγκωμα" των δαχτύλων του μεταξύ της εσωτερικής επιφανείας του τζαμιού της θύρας εισόδου και του υπάρχοντος σιδηρού διακόσμου της. Μια τέτοια εκδοχή όμως δεν αντέχει στην κοινή λογική, αφού σε καταφατική της εκδοχή οι σωματικές κακώσεις του εγκαλούντος θα είχαν προκληθεί στο δεξί του χέρι. Παρεκτός τούτου και με δεδομένο ότι η κατ/νη ισχυρίζεται ότι η πόρτα εισόδου ήταν ανοιχτή όταν

ο εγκαλών εισήρχετο στην οικοδομή, πάντα αφού προηγήθηκε η ίδια και πάλι δεν αντέχει στην κοινή λογική ο ισχυρισμός της αυτός ανεξάρτητα του ότι σε άλλο σημείο αναφέρει ότι έκλεισε την πόρτα με τον ώμο της. Τέλος τον ισχυρισμό της ότι ο εγκαλών πριν την είσοδό της στην οικοδομή της επιτέθηκε φραστικά σε έντονο και οργίλο τόνο, ήτοι στο παρακείμενο αυτής (εισόδου) γκαράζ όπου συναντήθηκαν τα οχήματά τους δεν τον επιβεβαίωσαν ούτε η θυγατέρα της ούτε ο σύζυγός της που εκείνη την ώρα ήταν στην οικοδομή, καθώς αμφότεροι τόσο στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο όσο και στο παρόν, αναφέρονται σε χρόνο που επήλθε ήδη ο τραυματισμός του εγκαλούντος.

Με βάση τις παραδοχές αυτές κήρυξε ένοχη την κατηγορουμένη βαριάς σωματικής βλάβης κατά πλειοψηφία και της επέβαλε ποινή φυλάκισης δώδεκα μηνών, την εκτέλεση της οποίας ανέστειλε για τρία έτη. Ειδικότερα η κατηγορουμένη, σύμφωνα με το διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης κηρύχθηκε ένοχη του ότι: "Στο ... Αττικής, την 4η Μαρτίου 2010 και περί ώρα 21:00 μ.μ., προξένησε σε άλλον σωματική κάκωση και βλάβη της υγείας του, πράξη η οποία είχε ως επακόλουθο τη βαριά σωματική πάθηση του παθόντος, συνιστάμενης τούτης στην για πολύ χρόνο και σημαντική παρεμπόδιση της χρήσης του σώματος του, ειδικότερα δε, έκλεισε απότομα τη βαριά και σιδερένια πόρτα της εισόδου της επί της οδού διώροφης οικοδομής με αποτέλεσμα ο εγκαλών, Α. Ι. του Θ., ο οποίος ετοιμαζόταν να εισέλθει εντός της εισόδου της ως άνω οικοδομής, προκειμένου να αποφύγει το χτύπημα της πόρτας στο πρόσωπο του, ακούμπησε σ' αυτήν το αριστερό του χέρι και κλείνοντας του έπιασε δύο δάχτυλα του αριστερού του χεριού προκαλώντας του τραυματικό ατελή ακρωτηριασμό της ονυχοφόρου φάλαγγος του παραμέσου και του μικρού δαχτύλου της αριστεράς άκρας χειρός, σωματικές βλάβες που είχαν ως επακόλουθο τη βαριά σωματική πάθηση του ως άνω παθόντος, καθόσον ο τελευταίος παρεμποδίστηκε σημαντικά της χρήσης του σώματος του, δεδομένου ότι εξηναγκάσθη στην αποχή εκ των ασχολιών του για πολύ χρόνο, ήτοι για χρονικό διάστημα 35 ημερών". Ομως το Τριμελές Εφετείο Αθηνών, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, με τις ως άνω παραδοχές του, δεν διέλαβε ούτε στο σκεπτικό ούτε στο διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασής του, αν το βαρύτερο σε σχέση με την απλή σωματική βλάβη της εγκαλούσας, επελθόν αποτέλεσμα της βαριάς σωματικής βλάβης, οφείλεται σε αμέλεια της αναιρεσιούσας, ούτε και προσδιόρισε, με αναφορά συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών, το είδος της αμέλειας.

Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει από έλλειψη της υπό των άρθρων 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ απαιτούμενης ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και θα πρέπει να γίνουν δεκτοί ως βάσιμοι, οι σχετικοί δεύτερος και τέταρτος λόγοι της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης, από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' και να παραπεμφθεί η υπόθεση προς νέα συζήτηση, στο ίδιο δικαστήριο που θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως (άρθρο 519 ΚΠΔ), παρέκει δε η εξέταση των υπολοίπων λόγων αναίρεσης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την υπ' αριθμ. 6984/2014 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών.

Παραπέμπει την υπόθεση προς νέα συζήτηση στο ίδιο δικαστήριο, που θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 1 Δεκεμβρίου 2015.

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 8 Δεκεμβρίου 2015.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

P.K.